

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування  
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту  
Кафедра фінансів та економічної безпеки

**07-03-351М**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання практичних завдань та самостійної роботи  
з навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси»  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
за освітньо-професійною програмою  
«Фінанси, банківська справа та страхування»  
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,  
страхування та фондовий ринок»  
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною  
радою з якості ННІ економіки та  
менеджменту  
Протокол № 1 від 03.09.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Шило Ж. С. – Рівне : НУВГП, 2025. – 37 с.

Укладачка: Шило Ж. С., к.е.н., доцентка кафедри фінансів та економічної безпеки.

Відповідальний за випуск: Мельник Л. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки.

Керівниця групи забезпечення: Кондрацька Н. М., к.е.н., доцентка, кафедри фінансів та економічної безпеки.

Повторне видання. Попередня версія – шифр 06-03-309М

## ЗМІСТ

|                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Загальні рекомендації щодо вивчення навчальної компоненти..... | 3  |
| 2. Перелік тем та плани проведення практичних занять.....         | 6  |
| 3. Задачі для вирішення.....                                      | 11 |
| 4. Рекомендації щодо вирішення практичних завдань.....            | 20 |
| 5. Перелік рефератів.....                                         | 30 |
| 6. Питання для самостійного розгляду.....                         | 32 |
| 7. Список рекомендованої літератури.....                          | 35 |

© Ж. С. Шило, 2025  
© НУВГП, 2025

## **1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ**

Розроблені методичні вказівки передбачені для допомоги у підготовці до лекційних та практичних занять з навчальної компоненти «Корпоративні фінанси» здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання.

Навчальна компонента включає вивчення наступних питань: сутність, функції та управління корпоративними фінансами, корпорація як суб'єкт права, вартість та структура капіталу корпорації, управління інвестиційною діяльністю корпорації, оборотний капітал корпорації, рух грошових потоків корпорації, управління портфелем корпоративних цінних паперів, дивідендна політика корпорації, фінансова звітність корпорації та її аналіз, аналіз фінансового стану корпорації, екологічні та соціальні екстерналії виробничої діяльності в площині корпоративних інтересів, вибір оптимальної стратегії корпоративного сталого розвитку.

В методичній розробці наводяться завдання до виконання самостійної роботи, проведення практичних занять за окремими розділами курсу, методика їх вирішення, перелік рекомендованої літератури, теми рефератів та питання гарантованого рівня знань.

Вивчення дисципліни базується на знаннях отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Статистика», «Вступ до спеціальності», «Фінанси», «Економіка підприємства», а отриманні знання будуть використані при написанні курсових робіт, бакалаврських та магістерських робіт в частині проведення фінансово-аналітичних розрахунків та визначення методики банкрутства підприємства.

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів:

1. Теоретико-методичні основи розвитку корпоративних фінансів.
2. Управління фінансовою та дивідендною політикою корпорації.

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконати завдання для самостійної роботи, здати проміжні модульні контролі знань.

Модульний контроль вважається складеним, якщо студент отримав не менше 60 балів. Дисципліна закінчується екзаменом, тому

результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль.

Освітня компонента «Корпоративні фінанси» забезпечує отримання таких *загальних та спеціальних компетентностей* як:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК 12. Здатність ідентифікувати проблемні аспекти та обґрунтовувати пріоритетні напрями покращення функціонування державних, корпоративних фінансів, фінансів домогосподарств, фінансової системи в цілому.

Вивчення даного курсу дозволить студентам отримати наступні **програмні результати**:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Вміти визначати та обґрунтовувати шляхи вдосконалення механізму функціонування державних, корпоративних фінансів, фінансів домогосподарств, фінансових ринків та покращення фінансового стану суб'єктів господарювання.

ПР 25. Застосовувати сучасні методи управління для забезпечення ефективного функціонування економічних систем з дотриманням принципу неприпустимості корупції та недоброчесності.

ПР26. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і управляти ними.

## 2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПЛАНИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

### Структура освітньої компоненти «Корпоративні фінанси»

| №                                                                              | Назви змістових модулів і тем                            | Кількість годин |        |    |    |              |        |    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------|--------|----|----|--------------|--------|----|----|
|                                                                                |                                                          | денна форма     |        |    |    | заочна форма |        |    |    |
|                                                                                |                                                          | усього          | в т.ч. |    |    | усьо го      | в т.ч. |    |    |
|                                                                                |                                                          |                 | л      | пр | ср |              | л      | пр | ср |
| Модуль 1                                                                       |                                                          |                 |        |    |    |              |        |    |    |
| Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи розвитку корпоративних фінансів |                                                          |                 |        |    |    |              |        |    |    |
| 1                                                                              | Сутність, функції та управління корпоративними фінансами | 13              | 2      | 2  | 9  | 14           | -      | 1  | 13 |
| 2                                                                              | Фінансова стратегія корпорації                           | 13              | 2      | 2  | 9  | 14           | 1      | -  | 13 |
| 3                                                                              | Вартість та структура капіталу корпорації                | 13              | 2      | 2  | 9  | 15           | 1      | 1  | 13 |
| 4                                                                              | Оборотний капітал корпорації                             | 13              | 2      | 2  | 9  | 15           | 1      | 1  | 13 |
| 5                                                                              | Рух грошових потоків корпорації                          | 13              | 2      | 2  | 9  | 15           | 1      | 1  | 13 |
|                                                                                | Разом за змістовим модулем 1                             | 65              | 10     | 10 | 45 | 73           | 4      | 4  | 65 |
| Змістовий модуль 2. Управління фінансовою та дивідендною політикою корпорації  |                                                          |                 |        |    |    |              |        |    |    |
| 6                                                                              | Управління прибутком корпорації                          | 13              | 2      | 2  | 9  | 13           | 1      | -  | 12 |
| 7                                                                              | Управління інвестиційною діяльністю корпорації           | 13              | 4      | 4  | 9  | 13           | -      | 1  | 12 |
| 8                                                                              | Управління портфелем корпоративних цінних паперів        | 13              | 4      | 4  | 9  | 13           | 1      | -  | 12 |
| 9                                                                              | Дивідендна політика корпорації                           | 13              | 2      | 2  | 9  | 14           | 1      | 1  | 12 |
| 10                                                                             | Фінансове планування                                     | 13              | 2      | 2  | 9  | 13           | -      | 1  | 12 |
| 11                                                                             | Проблеми розвитку підприємств в екологічному та          | 13              | 2      | 2  | 9  | 13           | -      | 1  | 12 |

|    |                                                                                            |     |    |    |     |     |   |   |     |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----|----|-----|-----|---|---|-----|
|    | соціальному вимірах у сучасних умовах господарювання                                       |     |    |    |     |     |   |   |     |
| 12 | Стратегії підприємств щодо формування і функціонування системи механізмів сталого розвитку | 14  | 2  | 2  | 10  | 13  | 1 | - | 12  |
|    | Разом за змістовим модулем 2                                                               | 100 | 18 | 18 | 64  | 92  | 4 | 4 | 84  |
|    | Всього годин                                                                               | 165 | 28 | 28 | 109 | 165 | 8 | 8 | 149 |

## **Тема 1. Сутність, функції та управління корпоративними фінансами**

1. Предмет дисципліни «Корпоративні фінанси».
2. Фінансове навколишнє середовище та його вплив на корпорацію.
3. Функції корпоративних фінансів.
4. Внутрішня та зовнішня інформація, її значення в процесі прийняття управлінських рішень.

Література: 1, 5, 8, 10, 12.

## **Тема 2. Фінансова стратегія корпорації**

1. Поняття та структура фінансової стратегії.
2. Види фінансових стратегій.
3. Методи формування та реалізації фінансової стратегії.
4. Критерії оцінки ефективності стратегії.

Література: 5, 8, 10, 11.

## **Тема 3. Вартість та структура капіталу корпорації**

1. Ціна капіталу.
2. Формування капіталу корпорації.
3. Структура капіталу корпорації з урахуванням податкового впливу.
4. Альтернативні теорії структури капіталу корпорації.
5. Фактори оптимізації структури капіталу корпорації.

6. Розподіл капіталу корпорації.
  7. Ризик та ціна капіталу.
- Література: 1, 7, 3, 6, 10, 12.

#### **Тема 4. Оборотний капітал корпорації**

1. Прийняття рішень по короткотерміновим активам та короткотерміновим пасивам.
2. Структура поточних активів.
3. Модель оцінки капітальних активів, її практичне значення.
4. Управління грошовими коштами.
5. Кредитна політика корпорації.
6. Товарно-матеріальні запаси, їх склад.
7. Кредиторська та дебіторська заборгованість, мінімальна нетто-заборгованість.

Література: 1, 4, 7, 11.

#### **Тема 5. Рух грошових потоків корпорації**

1. Рух капіталу корпорації.
  2. Рух акціонерного капіталу.
  3. Дисконтування грошових потоків.
  4. Нетто приведена вартість, її значення при виборі проекту.
  5. Внутрішня ставка дохідності.
  6. Визначення ставки дисконту з урахуванням часу та ризику.
  7. Аналіз чутливості.
  8. Працюючий капітал та нетто працюючий капітал.
- Література: 1, 3, 6, 9, 12.

#### **Тема 6. Управління прибутком корпорації**

1. Економічний зміст прибутку та його функції.
2. Види прибутку і порядок його формування.
3. Фактори, що впливають на формування прибутку корпорації.
4. Сутність та основні завдання управління прибутком корпорації.
5. Етапи управління прибутком.
6. Управління розподілом прибутку корпорації.

Література: 2, 4, 5, 9, 10.

### **Тема 7. Управління інвестиційною діяльністю корпорації**

1. Сутність і класифікація інвестицій корпорації.
2. Конкурентна позиція, як визначний фактор направлення довгострокових вкладень у реальні активи.
3. Оцінка вартості інвестицій у реальні активи.
4. Різноманітність методів оцінки інвестиційних проєктів.
5. Формула визначення терміну окупності проєкту та зворотний показник - індекс прибутковості. Їх значення та недоліки при прийнятті інвестиційних рішень.

Література: 2, 4, 5, 9, 10.

### **Тема 8. Управління портфелем корпоративних цінних паперів**

1. Типи портфелів цінних паперів.
2. Основні підходи до формування фондового портфеля корпорації.
3. Диверсифікація як метод управління фондовим портфелем.
4. Оцінка прибутковості портфеля корпоративних цінних паперів.
5. Моніторинг фондового портфеля.
6. Ризики портфельних інвестицій та способи їх мінімізації.

Література: 3, 6, 7, 9.

### **Тема 9. Дивідендна політика корпорації**

1. Основні види теорій дивідендів.
2. Принципи формування дивідендної політики корпорації.
3. Фактори, що впливають на вибір дивідендної політики корпорації.
4. Основні форми виплати дивідендів для корпорацій.
5. Політика корпорації з викупу власних акцій.

Література: 2, 4, 8, 10, 12.

## **Тема 10. Фінансове планування**

1. Планування, як принцип управління фінансами корпорацій.
2. Стратегічне та оперативне управління.
3. Підходи до оптимізації планування.
4. Методи складання прогнозних фінансових документів.
5. Метод відсоткових співвідношень статей активів, пасивів, сплаченого капіталу до прогнозного продажу.
6. Фінансовий план.
7. Прогноз продажу.
8. Прогнозні форми балансу.
9. Прогнозні форми звіту про рух прибутку.
10. Прогнозні форми звіту про рух акціонерного капіталу.
11. Прогнозні форми звіту про рух грошових потоків.
12. Касовий бюджет.
13. Бюджет капітальних вкладень.
14. Проблеми, які виникають при фінансовому плануванні.

Література: 3, 6, 8, 12.

## **Тема 11. Проблеми розвитку підприємств в екологічному та соціальному вимірах у сучасних умовах господарювання**

1. Екологічні та соціальні екстерналії виробничої діяльності в площині корпоративних інтересів.
2. Фактори збалансованого корпоративного розвитку за сучасних умов господарювання.
3. Протиріччя між діючим податковим механізмом і концепцією сталого розвитку

Література: 1, 3, 5, 7, 11.

## **Тема 12. Стратегії підприємств щодо формування і функціонування системи механізмів сталого розвитку**

1. Оцінка ризиків, пов'язаних з формуванням і функціонуванням системи фінансових механізмів корпоративного сталого розвитку.

2. Оптимізація фінансової ресурсної стійкості в контексті концепції сталого розвитку.
3. Вибір оптимальної стратегії корпоративного сталого розвитку
4. Система збалансованих показників сталого розвитку.

Література: 3, 6, 9, 12.

### **3. ЗАДАЧІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ**

#### **Задача**

Ринкова вартість звичайних акцій компанії АВ складає 450000 грн., привілейовані акції складають 120000 грн., а загальний позиковий капітал – 200000 грн. Вартість власного капіталу дорівнює 14%, привілейованих акцій 10%, а облігацій компанії 9%. Необхідно визначити зважену середню вартість капіталу компанії при ставці податку  $T = 30\%$ .

#### **Задача**

Чистий прибуток корпорації за звітний період склав 14 тис. грн. Рішенням зборів акціонерів 15% прибутку спрямовується на виплату дивідендів, кількість випущених акцій – 110 тис. шт.. Очікуваний темп зростання виплат власникам становить 5%. Витрати на емісію акцій склали 4% загальної суми емісії. Визначити вартість додаткового капіталу, залученого через емісію простих акцій.

#### **Задача**

Оцінити вартість позикового капіталу, залученого за рахунок емісії облігацій, якщо номінальна вартість облігації 200 грн., відсоткові виплати, що здійснюються по облігації 20 грн., ринкова відсоткова ставка по аналогічних фінансових позиках 20%, термін до погашення облігації 2 роки, періодичність виплати по відсотках 1 раз на рік.

#### **Задача**

У 2020 році визначено, що протягом наступних 5 років проект дасть такі грошові потоки 4000 грн., 8000 грн., 12000 грн., 15000 грн., 18000 грн. Дисконтна ставка – 12%, річна інфляція – 7%, початкові інвестиції – 10000 грн. Скориставшись обома методами ( без поправки

на інфляцію і з поправкою на інфляцію), визначити скориговані значення ЧТВ(чистої теперішньої вартості), на яких ґрунтуватимете своє рішення про проект.

### **Задача**

Корпорація розглядає можливість заміни старої машини новою, ефективнішою. Стару машину, куплену рік тому за 100000 грн., можна продати за 110000 грн. нова машина коштує 500000 грн. Витрати на перевезення становлять 5000 грн. нова і стара машина списуються за 3 роки.

Вирахуйте вартість придбання нової машини, якщо податкова ставка на звичайний дохід -40%, на капітальний дохід – 28%.

### **Задача**

Прогноз обсягів реалізації продукції підприємства «Ватра» виглядає таким чином: 1 квартал – 200 тис. грн., 2-квартал – 300 тис. грн., 3-квартал – 250 тис. грн., 4-квартал – 400 тис. грн.

Продукція продається в кредит. Сальдо дебіторської заборгованості на початок року – 120 тис. грн. Середній строк погашення дебіторської заборгованості 45 днів. Це означає, що половина виручки від реалізації буде отримана в даному кварталі, а інша половина в наступному. Закупка сировини у постачальників у кварталі становить 60% від прогнозованого обсягу реалізації. Оплата праці і податки – 20% від обсягів реалізації в кварталі. Витрати на довгострокове фінансування 20 тис. грн. у квартал. Закупівля обладнання у 2 кварталі 100 тис. грн. сальдо грошових коштів на рахунку 20 тис. грн. Мінімальний залишок на рахунку – 20 тис. грн. щоквартально.

### **Задача**

Компанія ВАБ продала товар на загальну суму 640000 грн. собівартість проданого товару становить 60% від виручки. Інші витрати: 50000 грн. на збут, адміністративні витрати – 20000 грн., відсотки за кредит – 8000 грн., амортизаційні відрахування – 15000 грн. до того ж компанія має 60000 грн. капітального доходу від перепродажу обладнання. Компанія має пільги на оподаткування дивідендного доходу. Дивідендний дохід становить 40000 грн. Визначте, яку суму податків повинна сплатити компанія?

### Задача

Використовуючи такі дані, визначте джерела і напрямки використання коштів.

Поясніть одержані результати.

| Баланси корпорації АБВ               |            |            |
|--------------------------------------|------------|------------|
| Активи                               | Перший рік | Другий рік |
| Гроші на рахунку                     | 100        | 200        |
| Цінні папери, що швидко реалізуються | 50         | 110        |
| Дебіторська заборгованість           | 40         | 42         |
| Матеріальні запаси                   | 80         | 110        |
| Фіксовані активи                     | 90         | 95         |
| Акумуляована амортизація             | -30        | -34        |
| Всього активів                       | 330        | 523        |
| Пасиви                               |            |            |
| Кредиторська заборгованість          | 45         | 46         |
| Короткострокові позики               | 45         | 45         |
| Довгостроковий борг                  | 20         | 210        |
| Звичайні акції                       | 100        | 110        |
| Нерозподілені прибутки               | 120        | 122        |
| Всього пасивів                       | 330        | 523        |

### Задача

Визначити мінімально необхідну суму грошей в обороті, якщо загальні річні витрати фірми становлять 2 млн. грн., цикл обороту коштів становить 60 днів.

### Задача

Визначте надлишок чи дефіцит грошей на певний місяць, якщо є такі дані: надходження – 100000 грн., суми до виплат – 60000 грн., залишок грошей на початок місяця – 10000 грн., грошовий резерв – 5000 грн.

### Задача

Маємо баланс та звіт про доходи за 2023 та 2024 роки:

Таблиця А. Баланс корпорації за 2023 і 2024 роки.

| Показники                            | (в тис. грн.) |      |
|--------------------------------------|---------------|------|
|                                      | 2023          | 2024 |
| <b>Активи:</b>                       |               |      |
| Гроші на рахунках                    | 200           | 300  |
| Цінні папери, що швидко реалізуються | 300           | 200  |
| Заборгованість клієнтів              | 800           | 1000 |
| Товарно-матеріальні запаси           | 1200          | 1000 |
| Фіксовані активи                     | 3300          | 3700 |
| Всього активів                       | 5800          | 6200 |
| <b>Пасиви:</b>                       |               |      |
| Заборгованість постачальникам        | 300           | 200  |
| Короткострокові позики               | 200           | 300  |
| Інші поточні зобов'язання            | 1000          | 800  |
| Довгострокова заборгованість         | 1000          | 1200 |
| Звичайні акції                       | 3300          | 3700 |
| Всього пасивів                       | 5800          | 6200 |

Таблиця Б. Звіт про доходи за 2024 рік.

| Показники                         | Суми в грн. |
|-----------------------------------|-------------|
| Виручка від продажу товарів       | 1000000     |
| Операційні та інші витрати        | 700000      |
| Доход до вирахування податків     | 300000      |
| Проценти                          | 100000      |
| Прибуток до утримання податків    | 200000      |
| Податок на прибуток               | 50000       |
| Прибуток після утримання податків | 150000      |

За фінансовими даними з таблиці А вирахуйте, як змінилась активи, сума боргових зобов'язань та власного капіталу з 2023 до 2024 років.

Вкажіть, чи пов'язані ці зміни з джерелами коштів та з напрямками використання коштів?

Аналізуючи звіт про доходи (таблиця Б) та баланс (таблиця А) вирахуйте такі показники за 2024 рік:

- коефіцієнт кратності процентів;

- коефіцієнт чистого прибутку;
- окупність інвестицій.

### Задача

За наведеними даними визначити прибутковість портфеля по корпорації-інвестору.

Вихідна інформація для розрахунку дохідності фондового портфеля корпорації:

| Показник                                                          | Сума, млн. грн. |      |       |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------|------|-------|
|                                                                   | 2022            | 2023 | 2024  |
| Вартість портфеля на початок року                                 | 76,0            | 86,2 | 96,6  |
| Вартість портфеля на кінець року                                  | 86,2            | 96,6 | 107,6 |
| Реалізований приріст курсової вартості емісійних цінних паперів   | 9,8             | 10,4 | 10,9  |
| Нереалізований приріст курсової вартості емісійних цінних паперів | 1,4             | 1,7  | 2,4   |
| Отримані доходи у формі дивідендів і відсотків                    | 3,1             | 4,1  | 5,7   |
| Залучення додаткових коштів або вилучення їх з портфеля           | -               | -    | -     |

### Задача

На підприємстві функціонує три цехи, що випускають різні види продукції. Одна з них працює збитково. Необхідно знати, як зміниться чистий прибуток після закриття збиткового цеху.

Показники діяльності підприємства наведено в таблиці.

Показники діяльності підприємства

| Показники                                                                      | Цехи  |       |     |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|-----|
|                                                                                | № 1   | № 2   | № 3 |
| 1. Виручка від реалізації                                                      | 4 000 | 3 200 | 400 |
| 2. Змінні витрати                                                              | 3 200 | 2 400 | 240 |
| 3. Маржинальний дохід                                                          | ?     | ?     | ?   |
| 4. Постійні витрати:<br>на утримання секцій;<br>на утримання магазину в цілому | 600   | 240   | 400 |
|                                                                                | 400   | 60    | 80  |
| 5. Загальні постійні витрати                                                   | 840   | 800   | 140 |
| 6. Операційний прибуток                                                        | ?     | ?     | ?   |

### **Задача**

Виручка від реалізації продукції підприємства «НТМ» складає 6 00000 тис. грн. Змінні витрати складають 4 20000 тис. грн, а постійні – 1 20000 тис. грн. Валова маржа – 1 80000 тис. грн, при цьому прибуток підприємства – 60000 тис. грн.

Визначити: скільки процентів прибутку зможе зберегти підприємство, якщо виручку від реалізації продукції скоротити на 15%; відсоток зниження виручки, при якому підприємство повністю позбудеться прибутку; на скільки відсотків слід знизити постійні витрати, щоб при скороченні виручки на 15% при незмінному значенні сили впливу операційного важеля підприємство зберегло 65% прибутку

### **Задача**

Протягом бюджетного періоду виробниче підприємство планує реалізувати в кредит готової продукції на суму 2190 тис. грн. За оцінками величина коштів, що надійде від покупців, становить лише 1430 тис. грн. При цьому інших надходжень не планується. Відповідно до бюджету загальна величина всіх платежів підприємства у звітному періоді дорівнюватиме 1790 тис. грн, а залишок коштів на розрахунковому рахунку має становити щонайменше 100 тис. грн. Виходячи з наведених умов, визначте, яку суму необхідно додатково залучити підприємству в бюджетному періоді.

### **Задача**

Складання бюджету руху грошових коштів

Для забезпечення необхідного рівня платоспроможності та запобігання касовим розривам, що призводить до необхідності сплати додаткових штрафів, пені та різноманітних санкцій на ТОВ «Лукас», яке займається виробництвом кондитерських виробів, директором підприємства було прийнято рішення про розроблення на наступних 6 місяців з помісячною деталізацією бюджету руху грошових коштів.

При цьому відповідно до укладених контрактів на постачання сировини підприємство протягом шести місяців бюджетного періоду планує придбати сировини в обсягах А, В, С, D, E, F тис. грн. відповідно.

Згідно з умовами оплати за сировину воно повинно сплатити за придбання кожного обсягу сировини 50% у цьому ж місяці, 30% - у наступному та 20% - у другому місяці після отримання сировини. При

цьому першого місяця планового бюджетного періоду підприємство планує сплатити за куплену раніше сировину Р тис. грн.

Щомісяця підприємство планує сплачувати транспортній організації, яка його обслуговує, G % від обсягу придбаної 12 сировини за надані послуги з перевезення вантажів. При цьому щомісяця підприємство планує сплачувати орендні платежі у сумі R тис. грн, комунальні платежі у сумі N тис. грн, рекламні платежі – L тис. грн, та витратити на ремонтно- обслуговуючі роботи – W тис. грн.

Необхідно зазначити, що місячний фонд оплати праці на підприємстві у плановому бюджетному періоді становитиме S тис. грн., при цьому планується здійснювати оплату праці таким чином: 40% виплачується авансом у тому ж робочому місяці, 60% виплачується на початку наступного місяця.

Також на засадах укладених зі споживачами договорів, підприємство планує реалізувати щомісяця готової продукції на суми T, Y, U, I, X, Z тис. грн. відповідно й згідно з умовами оплати отримати за відвантажену продукцію 60% суми у цьому ж місяці, 30% — у наступному місяці, 10% — у другому після відвантаження продукції місяці. При цьому в першому місяці планового бюджетного періоду підприємство планує ще отримати за раніше відвантажену продукцію Q тис. грн.

### **Задача**

ТОВ «Лейла» виробляє дитячі м'які іграшки. Оптова ціна однієї іграшки – 300 грн. Змінні витрати у собівартості одиниці виробу – 110,2 грн. Виробнича потужність підприємства за зазначеним виробом складає 5 0000 од./рік. Постійні витрати підприємства за рік складають 1200 тис. грн. Необхідно визначити:

1) кількість виробів, що необхідно реалізувати для отримання 200 тис. грн прибутку;

2) прибуток від реалізації виробу, який можна отримати при зниженні постійних витрат підприємства на 600 000 грн. за рік та змінних витрат у собівартості одиниці виробу на 15 %;

3) оптову ціну виробу для отримання прибутку в розмірі 2200 тис. грн. і при реалізації 9 5000 од. виробів;

4) додаткову кількість реалізації виробу у зв'язку зі збільшенням постійних витрат на оренду приміщення в розмірі 1880 тис. грн, за рік;

5) прибуток при реалізації кількості виробів, який дорівнює

виробничій потужності підприємства і при збільшенні постійних витрат на суму 1880 тис. грн.

### **Задача**

Підприємство користується методом заздалегідь установленого розподілу накладних витрат на основі ставки годин роботи устаткування. Загальнозаводські кошторисні накладні витрати на рік становлять 1 440 тис. грн., фактичні – 1 476 тис. грн. За рік підприємство розподілило 1 428 тис. грн. витрат по 119 000 фактичних годин роботи устаткування. Яку кількість годин роботи устаткування за рік закладено в кошторисі?

### **Задача**

На основі звітності самостійно обраного промислового підприємства проаналізуйте витрати підприємства за даними про діяльність підприємства; визначити відносні показники витрат підприємства, а саме частку витрат у вартості продукції, частку собівартості у виторгу від реалізації продукції, частку матеріальних витрат у собівартості продукції, частку адміністративних витрат у виторгу від реалізації продукції; 96 частку витрат на збут у виторгу від реалізації продукції; частку фінансових витрат у виторгу від реалізації продукції, і зробіть відповідні висновки. Дослідити тенденції зміни зазначених показників і їхній вплив на формування прибутку підприємства. Зробити висновки щодо динаміки загального обсягу витрат та доходів, які вплинули на ці зміни.

### **Задача**

ТОВ "Марія" виробляє дитячі м'які іграшки. Оптова ціна однієї іграшки 15 грн. Змінні витрати у собівартості одиниці виробу – 5,6 грн. Виробнича потужність підприємства за зазначеним виробом складає 5000 од./рік. Постійні витрати підприємства за рік складають 60 тис. грн.

Визначити: кількість виробів, які необхідно реалізувати для отримання 100 тис. грн прибутку; прибуток від реалізації виробу, який можна отримати під час зниження постійних витрат підприємства на 30 000 грн за рік та змінних витрат у собівартості одиниці виробу на 15 %; оптову ціну виробу для отримання прибутку розмірі 110 тис. грн і в разі реалізації 9 500 од. виробів; додаткову кількість реалізації виробу

у зв'язку зі збільшенням постійних витрат на оренду приміщення у розмірі 94 тис. грн на рік.

### **Задача**

Підприємство розглядає інвестиційний проєкт реконструкції підприємства. Вартість – 34 млн. грн., строк реалізації 5 років, знос на обладнання за проєктом вартістю 18 млн. грн. вираховується за методом прямолінійної амортизації, тобто 20 % на рік, виручка від реалізації продукції по роках прогнозується в таких обсягах (без ПДВ), тис. грн: 22 400; 22 000; 24 000; 26 000; 20 000.

Поточні витрати становлять у перший рік 9 800 тис. грн. і в наступні щорічно збільшуються на 3 %. Ціна авансованого капіталу – 16 %. Визначте чистий приведенний дохід за проєктом та індекс рентабельності інвестицій.

### **Задача**

Визначити, яку суму кредиту отримав інвестор для придбання об'єкта нерухомості вартістю 500 тис. грн, якщо відомо, що коефіцієнт капіталізації складає 0,18. Рівень доходу, отриманого інвестором на власні інвестиційні ресурси, складає 25%.

### **Задача**

Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства наведено в таблиці. Дати оцінку стратегії залучених засобів. Результати діяльності підприємства: Активи підприємства 72 255 тис. грн. Власні засоби 50 684 тис. грн. Прибуток 12 624 тис. грн. Залучені засоби 21 571 тис. грн. Кредиторська заборгованість 17 116 тис. грн. Середня ставка відсотка 23%.

### **Задача**

Використовуючи основні показники діяльності підприємства, представлені в таблиці, визначити ймовірність його банкрутства за допомогою моделі Альтмана (Z-рахунку Альтмана). Вихідні дані відповідають формам звітності досліджуваного підприємства здобувача вищої освіти.

**Основні показники діяльності підприємства**

| Показник         | Значення,<br>тис.грн. | Показник        | Значення,<br>тис. грн. |
|------------------|-----------------------|-----------------|------------------------|
| Вартість активів |                       | Власний капітал |                        |

|                         |  |                                     |  |
|-------------------------|--|-------------------------------------|--|
| Оборотний капітал       |  | Поточні зобов'язання                |  |
| Виручка від реалізації  |  | Прибуток від операційної діяльності |  |
| Нерозподілений прибуток |  | Позиковий капітал                   |  |

### **Задача**

Вибрати найефективніший проєкт з виробництва продукції при зменшенні змінних витрат на одиницю продукції (проєкт А) або постійних витрат (проєкт Б) методом визначення точки безбитковості. Зробити відповідні висновки.

#### **Прогнозовані показники витрат проєкту, тис. грн.**

| Показники                               | Базовий проєкт | Проєкт А | Проєкт Б |
|-----------------------------------------|----------------|----------|----------|
| Ціна за одиницю продукції               | 25,13          | 25,13    | 25,13    |
| Постійні витрати:                       |                |          |          |
| Науково-технічні розробки               | 259,5          | 259,5    | 217,5    |
| Затрати на реалізацію продукції         | 144,45         | 144,45   | 99,45    |
| Обслуговування і ремонт обладнання      | 60,43          | 60,43    | 55,43    |
| Змінні витрати на реалізацію продукції: |                |          |          |
| Сировина та основні матеріали           | 4,56           | 2,96     | 4,56     |
| електроенергія                          | 2,64           | 2,34     | 2,64     |
| Заробітна плата працівників             | 2,03           | 1,21     | 2,03     |

## **4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**

**Показник балансового (розрахункового) курсу корпоративних прав** характеризує структуру власного капіталу корпорації.

Він показує величину чистих активів, які припадають на одну акцію і дорівнює вираженому у відсотках відношенню між власним капіталом ( $BK$ ) і статутним капіталом ( $СК$ ):

$$BK = \frac{BK}{СК} \cdot 100\%,$$

Для надання цьому показнику більшої об'єктивності розраховують скоригований балансовий курс ( $СБК$ ), який крім іншого, враховує приховані резерви (або збитки) підприємства ( $ПРП$ ).

$$СБК = \frac{BK + ПРП}{СК} \cdot 100\% ,$$

де  $BK$  - власний капітал підприємства;

$СК$  - статутний капітал підприємства.

Розрахункова ціна переважного права визначається за формулою:

$$П = \frac{K_б - K_e}{C + 1} ,$$

де  $П$  - грошова оцінка переважного права на купівлю нових акцій;

$K_б$  - ринковий (біржовий) курс акцій;

$K_e$  - курс емісії нових акцій;

$C$  - співвідношення, з яким робиться емісія.

$$C = \frac{СК_1}{СК_2 - СК_1} ,$$

де  $СК_1$ ;  $СК_2$ , - відповідно, розмір статутного капіталу корпорації до і після його збільшення.

**Ціна капіталу корпорації** розраховується за формулою:

$$ЦК = \frac{ЧП + ПК}{BK_c} ,$$

де  $BK_c$  - ціна капіталу;

$ЧП$  - чистий прибуток

$ПК$  - відсотки за користування позиковими джерелами.

## **2. Модель визначення вартості власного капіталу.**

**Вартість власного капіталу** – це грошовий дохід, що хочуть одержати власники звичайних акцій.

### ***А) Модель прогнозовано росту дивідендів:***

Розрахунок вартості власного капіталу визначається за формулою:

$$K_e = \frac{D_1}{P + D},$$

де  $K_e$  – вартість власного капіталу;

$P$  - ринкова ціна однієї акції;

$D_1$  – дивіденд за перший рік реалізації інвестиційного проекту;

$D$  - прогнозований щорічний ріст дивідендів.

### ***Б) Цінова модель капітальних активів.***

Використання її найбільш поширено в умовах стабільної ринкової економіки при наявності великого числа даних, що характеризують прибутковість роботи підприємства.

Розрахункова формула має вигляд:

$$K_d = \frac{K_p}{(K_m - K_p) \cdot \epsilon},$$

де  $K_p$  – показник прибутковості для безризикового вкладання капіталу;

$K_m$  – середній по ринку показник прибутковості;

$\epsilon$  - фактор ризику.

### ***В) Модель прибутку на акцію.***

Цей показник відображає реальний дохід, одержуваний акціонерами, незалежно від того, чи виплачується він у вигляді дивідендів або ре інвестується для того, щоб принести інвесторам вигоди в майбутньому.

$$K_D = \frac{P}{P},$$

де  $P$  – величина прибутку на одну акцію;

$P$  – ринкова ціна однієї акції.

**С) Модель визначення вартості привілейованих акцій.**

Прибутковість привілейованих акцій розраховується за формулою:

$$K_p = \frac{D}{P},$$

де  $D$  - величина щорічного дивіденду на акцію;

$P$  – ринкова ціна однієї акції.

**Д) середньозважена вартість капіталу.**

Вона являє собою середнє з вартостей окремих компонентів, в залежності від їх частки в загальній структурі капіталу.

Розрахунок зваженої середньої вартості капіталу здійснюється за формулою:

$$WACC = W_d \cdot K_d \cdot (1 - T) + W_p \cdot K_p + W_e \cdot K_e,$$

де  $W_d, W_p, W_e$  - відповідно частки позикових коштів, привілейованих акцій, власного капіталу;

$K_d, K_p, K_e$  – вартість відповідних частин капіталу;

$T$  – ставка податку на прибуток.

**Е) Гранична вартість капіталу.**

Визначається як вартість залучених нових фінансових ресурсів при виводженні з структури капіталу.

Гранична вартість капіталу зростає від повного зростання капіталу.

$$ГБК = \frac{WACC}{K},$$

де  $WACC$  – приріст середньозваженої вартості капіталу;

$K$  – приріст суми капіталу, що додатково залучається підприємством.

**Прибутковість портфеля** – це рівно зважена прибутковість цінних паперів, які в ньому містяться, і визначається за формулою:

$$R_p = \sum W_i \cdot r_i,$$

де  $W_i$  – відсоткова частка даного паперу в портфелі;

$r_i$  – прибутковість даного паперу.

Вітчизняна література виділяє два показники для оцінювання ефективності капітальних вкладень:

- коефіцієнт ефективності ( $E$ );

- період окупності ( $\Pi_O$ ), обернений до коефіцієнта ефективності.

Формули розрахунку яких наступні:

$$E = \frac{\Pi}{K},$$

$$\Pi_O = \frac{K}{\Pi},$$

де  $\Pi$  – середньорічна сума прибутку в період експлуатації об'єктів інвестування;

$K$  - сума капітальних вкладень у ці об'єкти.

**Чистий приведений дохід (ЧПД)** – це абсолютна сума ефекту від здійснення інвестицій, тобто це різниця між сумою грошових надходжень, що виникають внаслідок реалізації інвестиційного проекту і дисконтованих до поточної вартості та сумою дисконтованих всіх затрат, що необхідні для реалізації інвестиційного проекту.

**ЧПД розраховують за формулою:**

$$\text{ЧПД} = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1+\partial)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+\partial)^t}$$

де  $I_t$  - початкові інвестиції;

$ГП_t$  - грошові потоки в році, що будуть отримані завдяки інвестиціям;

$\partial$  - ставка дисконтування;

$t$  - кількість років з моменту вкладання інвестиції.

**Індекс дохідності** – це відносний показник, що характеризує ефективність інвестицій. Він визначається відношенням суми грошового потоку, який приведений до теперішньої вартості, до суми вкладених коштів:

$$ID = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1+\partial)^t} \div \sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+\partial)^t}$$

де  $ID$  - індекс дохідності;

$ГП_t$  - сума грошового потоку в теперішній вартості;

$I_t$  - сума інвестицій у даний проект.

$t$  - кількість років з моменту вкладання інвестиції.

**Період окупності** – показує, за який час вкладені кошти повернуться до інвесторів:

$$П_0 = \frac{I}{ГП_c},$$

де  $I$  – загальна сума інвестицій у теперішній вартості;

$ГП_c$  – середньорічна сума грошового потоку в теперішній вартості.

**Коефіцієнт рентабельності** розраховується за формулою:

$$PI = \frac{ЧПД}{I},$$

де  $PI$  – коефіцієнт рентабельності інвестиційного проекту;

$ЧПД$  – величина чистого приведенного доходу за період експлуатації проекту;

$I$  – сума інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту, яка приведена до поточної вартості;

$$PI = \frac{ЧП}{I},$$

$ЧП$  – чистий прибуток від інвестиційного проекту.

**Внутрішня норма прибутковості (ВНП)** або внутрішній коефіцієнт окупності інвестицій представляє собою рівень окупності засобів, що спрямовані на інвестування і близькі за своєю природою до різного роду процентних ставок.

*ВНП* знаходять, прирівнюючи *ЧПД* до нуля.

$$ЧПД = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1+\partial)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+\partial)^t} = 0$$

Для оптимізації розміру поточних запасів товарно-матеріальних цінностей використовується ряд моделей, серед яких найбільшого поширення набула **«модель економічно обґрунтованого розміру замовлення»**. Вона може бути використана для оптимізації розміру як виробничих запасів, так і запасів готової продукції.

Математично дана модель виражається наступною формулою:

$$РПП_o = \sqrt{\frac{2 \cdot ОПП \cdot C_{pz}}{C_x}},$$

де  $РПП_o$  - оптимальний середній розмір партії поставки товарів;

$ОПП$  – обсяг виробничого споживання товарів, сировини в досліджуваному періоді;

$C_{pz}$  – середня вартість розміщення одного замовлення;

$C_x$  – вартість зберігання одиниці товару в певному періоді.

**Відповідно оптимальний середній рівень виробничого запасу визначається за формулою:**

$$ПЗ_o = \frac{РПП_o}{2},$$

де  $ПЗ_o$  – оптимальний середній розмір виробничого запасу.

Визначення суми фінансових ресурсів, що інвестовані в дебіторську заборгованість за товарним і споживчим кредитом визначається за формулою:

$$I_{ДЗ} = \frac{ОР_{\kappa} \cdot \frac{K_c}{Ц} \cdot (ПНК + НП_o)}{360},$$

де  $I_{ДЗ}$  – необхідна сума фінансових ресурсів, що будуть інвестовані в дебіторську заборгованість;

$OP_K$  – запланований обсяг реалізації продукції в кредит;

$\frac{K_c}{C}$  – коефіцієнт співвідношення собівартості і ціни продукції;

$ПНК$  – середній період надання кредиту;

$НП_0$  – середній період просрочки платежів за кредитом.

Оптимальний середній розмір операційного залишку грошових коштів розраховується за формулою:

$$GA_o = \frac{ПО}{K_0 GK},$$

де  $GA_o$  – оптимальний середній розмір залишку грошових активів у плановому періоді;

$ПО$  – плановий обсяг грошових активів;

$K_0 GK$  – коефіцієнт оборотності грошових активів.

Розмір страхового залишку грошових активів визначається наступною формулою:

$$GA_{AC} = ПП_{GK} - GA_o - KФK,$$

де  $GA_{AC}$  – розмір страхового залишку грошових активів у плановому періоді;

$ПП_{GK}$  – платіжний період з максимальним обсягом витрачання грошових коштів;

$GA_o$  – оптимальний середній розмір залишку грошових коштів;

$KФK$  – планове залучення цільового короткострокового фінансового кредиту для забезпечення своєчасних розрахунків за поточними операціями.

**Поточні фінансові потреби (ПФП)** – це різниця між поточними активами і кредиторською заборгованістю.

Визначаються за формулою:

$$ПФП = З + ДЗ - КЗ,$$

де  $З$  – загальний обсяг запасів підприємства;

$ДЗ$  – дебіторська заборгованість;

$KЗ$  – кредиторська заборгованість.

$ПФП$  можуть розраховуватися у вартісному вираженні, у відсотках до обороту і в часі відносно обороту;

$$ПФП\% = \frac{ПФП}{Виручка} \cdot 100\%$$

**Визначення рівня дивідендних виплат на одну просту акцію здійснюється за формулою:**

$$РДВ_{ПА} = \frac{\Phi ДВ - ВП}{K_{ПА}},$$

де  $РДВ_{ПА}$  – рівень дивідендних виплат на одну акцію;

$\Phi ДВ$  – фонд дивідендних виплат, сформований у відповідності з обраним типом дивідендної політики;

$ВП$  – фонд виплати дивідендів власникам привілейованих акцій;

$K_{ПА}$  – кількість простих акцій, емітованих корпорацією.

**Для оцінювання ефективності дивідендної політики використовують такі показники:**

- Коефіцієнт дивідендних виплат

$$K_{ДВ} = \frac{\Phi ДВ}{ЧП} \text{ або } K_{ДВ} = \frac{Д_a}{ЧП_a},$$

де  $K_{ДВ}$  – коефіцієнт дивідендних виплат;

$ЧП$  – сума чистого прибутку корпорації;

$Д_a$  – сума дивідендів, що виплачуються на одну акцію;

$ЧП_a$  – сума чистого прибутку, що припадає на одну акцію.

- Коефіцієнт співвідношення ціни та доходу по акції

$$K_{ц/\partial} = \frac{РЦ_a}{Д_a},$$

де  $РЦ_a$  – ринкова ціна однієї акції;

$Д_a$  – сума дивідендів, виплачених на одну акцію.

**Сила дії операційного важеля (СДОВ) визначається за формулою:**

$$СДОВ = \frac{ВМ}{П},$$

де  $ВМ$  – валова маржа;

$П$  – прибуток від реалізації.

$$ВМ = В_{реал.} - ЗВ,$$

де  $В_{реал.}$  – загальний обсяг виручки від реалізації продукції;

$ЗВ$  – змінні витрати.

$СДОВ$  залежить також від середньо галузевого рівня фондомісткості. Чим більша вартість основних засобів у галузі, тим більшими є постійні витрати ( $ПВ$ ) – відповідно, тим більша  $СДОВ$ , тобто діє наступна формула:

$$СДОВ = ПВ + \frac{П_1}{П_0}.$$

**Загальна сума чистого грошового потоку розраховується за формулою:**

$$ЧГП_{П} = ЧГП_0 - ЧГП_i + ЧГП_{\phi},$$

де  $ЧГП_0$  – сума чистого грошового потоку по операційній діяльності, тис. грн.;

$ЧГП_i$  – сума чистого грошового потоку корпорацій по інвестиційній діяльності, тис. грн.;

$ЧГП_{\phi}$  – сума чистого грошового потоку по фінансовій діяльності, тис. грн.

Загальна формула, за якою здійснюється розрахунок чистого грошового потоку по операційній діяльності прямим методом:

$$ЧГП_0 = РП + ІН_0 - З_{ТМ} - ПП_В - ПП_{ПФ} - І_{ВО},$$

де  $РП$  – сума грошових коштів, отриманих від реалізації продукції, тис. грн.

$IH_0$  – сума інших надходжень грошових коштів у процесі операційної діяльності. Тис. грн..

$З_{TM}$  – сума грошових коштів, виплачених за придбання матеріальних цінностей у постачальників, тис. грн..

$ЗП_{II}$  – сума заробітної плати виплаченої персоналу, тис. грн..

$ПП_{B}$  – сума податкових платежів перерахованих до бюджету, тис. грн.

$ПП_{ПФ}$  – сума платежів, перерахована у позабюджетні фонди, тис. грн.

$IB_0$  – сума інших виплат грошових коштів в процесі операційної діяльності. тис. грн.

Складання звіту про власний капітал здійснюється за методом фінансової рівноваги, яку можна описати наступним рівнянням:

$$З_{BK_0} + H_{BK} - B_{BK} = З_{BK_1},$$

де  $З_{BK_0}$  – залишок власного капіталу на початок звітного періоду;

$H_{BK}$  – надходження власного капіталу;

$B_{BK}$  – вибуття власного капіталу;

$З_{BK_1}$  – залишок власного капіталу на кінець звітного періоду.

## 5. ПЕРЕЛІК РЕФЕРАТИВ

1. Сутність, необхідність і функції корпоративних фінансів.
2. Формування капіталу корпорації та її фінансова політика.
3. Розподіл капіталу корпорації та політика щодо формування структури активів.
4. Рух капіталу корпорації, внутрішні і зовнішні джерела формування фінансових фондів корпорації.

5. Фінансовий менеджмент корпорації, його основні цілі та принципи.
6. Державне регулювання економічної та фінансової діяльності корпорації.
7. Оцінка капіталу корпорації, її значення для підприємницької діяльності.
8. Теорія ризику та ціни капіталу, її прагматичне значення.
9. Теорія приведеної (сьогоднішньої) вартості, її прагматичне значення.
10. Теорія структури капіталу, її розвиток.
11. Капітал корпорації та його структура.
12. Політика корпорації щодо оптимізації структури капіталу.
13. Фінансовий леверидж як засіб збільшення капіталу корпорації, його наслідки.
14. Операційний леверидж і операційний ризик, беззбитковість продажу.
15. Питання дивідендної політики, його взаємозв'язок з питаннями структури капіталу і бюджетуванням капітальних вкладень.
16. Дивідендна політика корпорації.
17. Розвиток теорій дивідендної політики.
18. Бюджетування капітальних вкладень, його значення для підвищення конкурентоспроможності корпорації.
19. Оцінка інвестиційних проектів корпорації та прийняття рішень.
20. Управління оборотним капіталом корпорації.
21. Фінансування поточних потреб в оборотному капіталі.
22. Джерела короткострокового фінансування поточних потреб в оборотному капіталі.
23. Оподаткування корпорацій.
24. Корпорація на фінансовому ринку.
25. Емісійна стратегія корпорації.
26. Розміщення корпоративних цінних паперів на фондовому ринку.
27. Розміщення корпоративних цінних паперів на грошовому ринку.
28. Фундаментальний аналіз фінансової звітності корпорації, його економічне і фінансове значення.
29. Стратегічне фінансове планування, його значення для зміцнення конкурентної позиції.
30. Поточне (оперативне) фінансове планування, його значення для діяльності корпорації.

31. Прогнозні (pro forma) фінансові документи, методи складання, значення для розробки економічної і фінансової політики.
32. Організація фінансового планування і контролю в корпорації.
33. Планування як принцип управління фінансами корпорації.
34. Склад фінансового плану корпорації.
35. Приватизація державної власності та акціонування.
36. Проблеми організації фінансів акціонерних товариств.
37. Злиття (поглинання) корпорацій та пов'язаний з цими процесами випуск акцій.
38. Взаємовідносини корпорації з пенсійними фондами.
39. Новітні теорії корпоративних фінансів.
40. Корпоративні фінанси в системі сталого розвитку та євроінтеграції.

## **6. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ**

1. Сутність освітньої компоненти «Корпоративні фінанси».
2. Формування капіталу корпорації.
3. Фінансова політика корпорації.
4. Оптимальна структура капіталу корпорації.
5. Ціна капіталу.
6. Розподіл капіталу корпорації.
7. Рух капіталу корпорації.
8. Внутрішні та зовнішні фонди корпорації.
9. Дисконтування грошових потоків.
10. Вартісний цикл обороту капіталу.
11. Конкурентна позиція.
12. Фінансовий менеджмент та його основні принципи.
13. Внутрішня та зовнішня інформація, її значення в процесі прийняття управлінських рішень.
14. Правовий статус корпорації.
15. Нетто приведена вартість, її значення при виборі проекту.
16. Ціна капіталу, ціна (курс) цінного паперу.
17. Теорія оптимального портфелю цінних паперів Марковіца.
18. Теорія ризику Шарпа. Напишіть формулу.
19. Модель оцінки капітальних активів, її практичне значення.
20. Теорія структури капіталу корпорації (теорія Міллера-Модільяні).

21. Структура капіталу корпорації з урахуванням податкового впливу.
22. Альтернативні теорії структури капіталу корпорації.
23. Фактори оптимізації структури капіталу корпорації.
24. “Податковий захист” при визначенні структури капіталу.
25. Фінансовий леверидж, як міра фінансового ризику.
26. Операційний леверидж, як міра операційного ризику.
27. Теоретичні основи дивідендної політики.
28. Фактори дивідендної політики (юридичні та фінансові обмеження, інвестиційні можливості корпорації).
29. Вплив дивідендної політики на прибутковість сплаченого капіталу.
30. Методи проведення дивідендної політики.
31. Бюджетування капітальних вкладень.
32. Конкурентна позиція, як визначний фактор направлення довгострокових вкладень у реальні активи.
33. Різноманітність методів оцінки інвестиційних проектів.
34. Формула визначення терміну окупності проекту та зворотний показник - індекс прибутковості. Їх значення та недоліки при прийнятті інвестиційних рішень
35. Нетто приведена вартість. Її економічне значення та визначення ставки дисконту з урахуванням часу та ризику.
36. Визначення ринкового ризику, оцінка коефіцієнту бета.
37. Аналіз чутливості.
38. Модель Монте-Карло.
39. Модель “дерево рішень”.
40. Працюючий капітал та нетто працюючий капітал.
41. Прийняття рішень по короткотерміновим активам та короткотерміновим пасивам.
42. Структура поточних активів.
43. Управління грошовими коштами.
44. Касовий бюджет.
45. Політика по формуванню портфеля цінних паперів.
46. Дебіторська заборгованість. Кредитна політика корпорації.
47. Товарно-матеріальні запаси, їх склад.
48. Джерела короткотермінового фінансування працюючого капіталу.
49. Комерційний кредит постачальників.

- 50.Кредиторська та дебіторська заборгованість, мінімальна нетто-заборгованість.
- 51.Короткотермінові кредити комерційних банків.
- 52.Корпорація на фінансовому ринку (грошовому ринку, ринку капіталів, ринку банківських позичок).
- 53.Сучасні тенденції у нових емісіях корпорацій.
- 54.Рух акціонерного капіталу.
- 55.Первинне розміщення корпоративних паперів.
- 56.Вторинний ринок цінних паперів, його значення.
- 57.Значення фінансової звітності корпорацій.
- 58.Склад фінансової звітності.
- 59.Баланс корпорації. Основна балансова формула.
- 60.Статті активів.
- 61.Статті пасивів.
- 62.“Золоті правила” балансу.
- 63.Визначення вартості продаж.
- 64.Валовий прибуток.
- 65.Нетто прибуток.
- 66.Розподілений та нерозподілений прибуток.
- 67.Дохід на звичайну акцію, дивіденд на звичайну акцію.
- 68.Звіт про рух акціонерного капіталу.
- 69.Звіт про рух грошових потоків.
- 70.Значення аналізу фінансової звітності при прийнятті фінансових та інвестиційних рішень.
- 71.Методи аналізу фінансової звітності.
- 72.Метод коефіцієнтів. Основні групи коефіцієнтів.
- 73.Коефіцієнти ліквідності.
- 74.Коефіцієнти управління активами.
- 75.Коефіцієнти управління пасивами.
- 76.Коефіцієнти прибутковості.
- 77.Коефіцієнти платоспроможності.
- 78.Коефіцієнти капіталу.
- 79.Метод Альтмана та інші методи визначення можливості банкрутства.
- 80.Планування, як принцип управління фінансами корпорацій.
- 81.Стратегічне та оперативне управління.
- 82.Умови, необхідні для ефективного фінансового планування.
- 83.Підходи до оптимізації планування.
- 84.Методи складання прогностичних фінансових документів.

85. Прогноз продажу.
86. Метод відсоткових співвідношень статей активів, пасивів, сплаченого капіталу до прогностного продажу.
87. Фінансовий план.
88. Основні документи фінансового плану.
89. Прогноз продажу.
90. Прогнозні форми балансу.
91. Прогнозні форми звіту про рух прибутку.
92. Прогнозні форми звіту про рух акціонерного капіталу.
93. Прогнозні форми звіту про рух грошових потоків.
94. Касовий бюджет.
95. Бюджет капітальних вкладень.
96. Проблеми, які виникають при фінансовому плануванні.
97. Проблеми планування джерел фінансування.
98. Визначення системи збалансованих показників сталого розвитку.
99. Основні фактори збалансованого корпоративного розвитку в умовах євроінтеграційних процесів.
100. Визначити протиріччя між діючим податковим механізмом і концепцією сталого розвитку

## **7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

### **Основна**

1. Бочко О. Ю. Основи планування діяльності підприємств : навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 218 с.
2. Горьовий В. П., Біляк Ю. В. Основи корпоративного управління : навчальний посібник. К. : Каравела, 2020. 372 с.
3. Карачарова К. А. Управління корпоративними фінансами : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 68 с.
4. Онищенко В. О. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2021. 600 с.
5. Рогов Г. К. Формування системи фінансових механізмів корпоративного сталого розвитку : монографія. К. : Гельветика, 2020. 426 с.

### **Допоміжна**

6. Захаркін О. О. Корпоративні фінанси: конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2018. 299 с.

7. Інноваційний розвиток корпоративних фінансів: тенденції та перспективи : монографія / Терещенко О., Бабяк Н., Іващенко А. та ін. ; за заг. ред. д.е.н., проф. О. Терещенка. Київ : КНЕУ, 2017. 495 с.

8. Калинич Т. М. Антикризове управління фінансами підприємств : навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, 2023. 280 с.

9. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання / Ж. С. Шило. Рівне : НУВГП, 2025. 120 с.

10. Машина Н. І. Економічний ризик та методи його вимірювання : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2023. 188 с.

11. Мицак О. В. Ліквідність як елемент фінансового управління діяльністю підприємства. *Фінанси України*. 2018. № 10. С. 62–66.

12. Юрій Е. О. Корпоративні фінанси : навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький національний університету ім. Ю. Федьковича, 2017. 438 с.

### Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Статистика Національного банку України / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic>

2. Офіційний портал Державна фіскальна служба України. Податки, збори, платежі. URL: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/>

3. Звіт про використання бюджетних коштів / Урядовий портал URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/byudzhet>

4. Державний бюджет / Міністерство фінансів України URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/borg>

5. Економічна статистика / Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6. Законодавство України / Верховна рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/indexhttp://zakon.rada.gov.ua/laws>

7. Бюджетний кодекс України : Кодекс від 08.07.2010. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

8. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

9. Офіційний портал Державного казначейства України URL: [www.treasury.gov.ua](http://www.treasury.gov.ua)

10. Офіційний сайт Головного Контрольно-ревізійного управління України. URL: [www.dkrs.gov.ua](http://www.dkrs.gov.ua)
11. Статистичні та інформаційні матеріали Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: [www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)
12. Система розкриття інформації на фондовому ринку України. URL: [www.smida.gov.ua](http://www.smida.gov.ua)